

Trondheim kommune Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Oslo, 26.05.2015

Deres ref.:
14/51722/K23

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/3774

Saksbehandler:
Kristine Mordal Hessen

Endring av tillatelse til mudring, deponering og tildekking i Trondheim havn

Miljødirektoratet har ferdigbehandlet søknad om endret tidspunkt for anleggsarbeider, utvidet tiltaksområde og ny metode for oppbygging av strandkantdeponiet i Nyhavna

Vi viser til søknad om endret tillatelse 31. mars 2015, samt supplerende informasjon 8. april og 10. mai 2015.

Bakgrunn og innholdet i søknaden

Trondheim havn er et av de 17 prioriterte områdene i regjeringens handlingsplan for opprydding i forurenset sjøbunn, jf. St. meld. nr. 14 (2006 - 2007) "Sammen for et giftfritt miljø". I handlingsplanen prioriteres det å iverksette tiltak for å stanse pågående tilførsler fra kilder på land og rydde opp i alvorlig forurensning i sjøbunnen i Trondheim havneområde. Trondheim havn er nå høyest prioritert av forurensningsmyndighetene i det nasjonale arbeidet med å rydde opp i forurenset sjøbunn.

I mai 2014 mottok Miljødirektoratet søknad fra Trondheim kommune om tillatelse til å mudre, deponere og tildekke forurenset sjøbunn i Trondheim havn. Miljødirektoratets vurdering er at tiltaket er viktig for å oppfylle målene i handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn. Tiltaket har dessuten stor betydning for å nå miljømålene i vannforskriften om godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. På bakgrunn av dokumentasjonen i søknaden, høringsinnspill og Miljødirektoratets egne vurderinger fikk Trondheim kommune den 4. november 2014 tillatelse etter forurensningsloven til å gjennomføre tiltakene, under gitte vilkår.

Trondheim kommune søkte den 31. mars 2015 om endring av tillatelsen på to punkter:

- Endret tidspunkt for mudring i Nyhavna
- Utvidet tiltaksområde i Nyhavna

I tillegg sendte Trondheim kommune følgende tilleggsopplysninger på e-post 8. april og 10. mai:

- Geoteknisk vurdering av tiltak for å stabilisere kai 57 i Nyhavna
- Søknad om mellomlagring av geotekstilbager på Kullkranpiren

Tidspunkt for mudring i Nyhavna

Anleggsarbeider i Nyhavna kan påvirke anadrom laksefisk på vandring opp Nidelva. Av hensyn til naturmangfoldet skrev Miljødirektoratet i begrunnelsen for tillatelsen at mudring og tildekking i Kanalen og ytre del av Nyhavna ikke skal foregå i laksevandringsperioden juni-august. På grunn av forskyvning i tidsplanen iht til planlagt oppstart, mener Trondheim kommune at det er nødvendig å mudre i Nyhavnas ytre basseng sommeren 2015 for å gjennomføre prosjektet. Årsaken til dette er at etter at tillatelsen ble gitt er det valgt en ny metode for oppbygging av strandkantdeponiet. Dette skal nå bygges opp ved bruk av geotekstilbager som fylles med sandige, forurensede sedimenter. For å oppnå tilstrekkelig geoteknisk stabilitet må disse massene ha en bestemt geoteknisk kvalitet, og ifølge tiltakshaver er det kun i Nyhavnas utløp man kan forvente å finne slike masser. Kommunen forventer at arbeidet har kommet et godt stykke innover i Nyhavna i løpet av mai, men påpeker at fremdriften er usikker når det gjelder arbeid med innfylling i geotekstilbager. Kommunen ber derfor om tillatelse til at mudring av forurensede masser i Nyhavna kan gjennomføres hele året. Det søkes ikke om tildekking i Nyhavna i perioden med fiskevandring.

Utvidelse av tiltaksområdet i Nyhavna

Tiltak for å stabilisere kai 57, nordøst i Nyhavna søkes omfattet av eksisterende tiltak. Det søkes om å mudre sjøbunnen og fylle igjen en erosjonsgrop ved nordenden av kai 57 med rene masser. For å oppnå en jevn tildekking i hele området, og unngå at det blir forurenset på nytt under tiltaksgjennomføringen, mener tiltakshaver at tiltaket bør utføres i sammenheng med oppryddingen i Nyhavna. Mudring og gjenfylling av erosjonsgropa foreslås utført med samme metodikk som i Renere havn-prosjektet. Videre foreslår tiltakshaver at kontroll- og overvåkingsprogrammet som er utarbeidet for Renere havn-prosjektet også følges her.

Utslipp av lensevann

I søknaden 31. mars informerte Trondheim kommune om hvilke utslippsgrenser de vil overholde, dersom det i løpet av prosjektet blir behov for utslipp av forurenset vann direkte til sjø. Grenseverdiene som foreslås er de samme som Trondheim kommune benytter for utslipp av lensevann fra gravegrop. Vanlig praksis er at lensevann fra gravegrop slippes på kommunalt nett for overvann, men fordi overvann i dette området ikke blir ledet til renseanlegg mener tiltakshaver at det er mer fornuftig å lede vannet til sjøen på innsiden av partikkelsperren. Kommunen foreslår videre at utslippsvann prøvetas daglig de første to ukene før utslipp til sjø.

Mellomlagring av forurenset masse

På tilsyn 29. april 2015 ble det avdekket 3 avvik, jf. inspeksjonsrapport 5. mai 2015. Det ene avviket var at tiltakshaver mellomlagrer forurenset sediment i geotekstilbager på Kullkranpiren uten å ha tillatelse til dette. Den 10. mai 2015 mottok Miljødirektoratet en redegjørelse for mellomlageret av forurensede masser. Tiltakshaver beskriver at sjetéen som danner strandkantdeponiet bygges med å plassere geotekstilbager på sjøbunnen før de dekkes med filtermateriale og molostein på hver side. Plassering av bagene går raskere enn å fylle bagene med mudrede masser og derfor er det ifølge tiltakshaver nødvendig å mellomlagre geotekstilbagene på Kullkranpiren for en effektiv utlegging av sjetéen. Tiltakshaver søker om å lagre inntil 500 geotekstilbager med forurenset sediment på tett dekke innenfor sandsekker. Det er ingen risiko for støvflukt og vann fra bagene blir samlet og pumpet ned i filtreringsbassenget som er etablert innerst i strandkantdeponiet og som renser vannet før det går ut i sjøen.

Høringsuttalelser

Miljødirektoratet har sendt ut forhåndsvarsel til berørte parter ang. søknad om endret tidspunkt for anleggsarbeider og endret tiltaksgrense, med anmodning om å avgi høringsuttalelse. Søknad om ny metode for oppbygging av deponi, herunder mellomlagring av forurenset masse, ble vurdert til å være endringer av mindre miljømessig betydning og ble derfor ikke sendt på høring. Søknad om utslippsgrense for lensevann ble heller ikke sendt på høring fordi det i søknaden fremgikk en bedre måte for håndtering av lensevann, der det ville bli filtrert gjennom et sedimenteringsbasseng. Dermed vurderte vi også dette til å være av mindre miljømessig betydning. Miljødirektoratet mottok totalt fem høringsinnspill:

Kystverket:

Kystverket har ikke avgjørende merknader til de omsøkte endringene. Kystverket forventer at tiltakene skjer i samråd med lokal havnemyndighet, jfr. havne- og farvannsloven § 27.

Sør-Trøndelag fylkeskommune:

Sør-Trøndelag fylkeskommune har ingen merknader til søknaden, ut i fra de hensyn de skal ivareta.

Fiskeridirektoratet region Trøndelag:

Fiskeridirektoratet region Trøndelag kan ikke se at tiltaket kommer i konflikt med de interesser direktoratet skal ivareta. Det fremsettes derfor ikke vesentlige merknader til tiltaket. De gjør oppmerksom på at vurderingen bygger på de opplysninger og forutsetninger som er gitt i søknaden. Ved vesentlige avvik kan vurderingen bli en annen, og det forutsettes at det innhentes ny vurdering ved vesentlige avvik.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE):

NVE har ingen innvendinger til søknaden og de valgte detaljløsningene. Forhold som omhandler stabilitet og skredfare forutsettes ivaretatt i de geotekniske vurderingene som er gjort frem til nå. NVE minner om at det er opp til kommunen og tiltakshaver å påse at en imøtekommer kravene til sikker byggegrunn i Plan- og bygningsloven § 28-1.

Trondheim Omland Fiskeadministrasjon (TOFA):

TOFA har ingen innvending til Trondheim kommunes søknad om en endring av tillatelse etter forurensningsloven til mudring, deponering og tildekking av forurenset sjøbunn i forbindelse med opprydding i Trondheim havn.

Trondheim kommunes kommentarer til høringsuttalelsene

Trondheim kommune har ingen kommentarer til høringsuttalelsene.

Miljødirektoratets vurdering

Tidspunkt for mudring i Nyhavna

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 8. Tiltaksområdet Nyhavna har tilknytning til utløpet av Nidelva. Stortinget har vedtatt 52 nasjonale laksevassdrag og 29 nasjonale laksefjorder. Nidelva og Trondheimsfjorden er omfattet av denne ordningen. Laksen i disse elvene og fjordene skal forvaltes slik at naturens mangfold og produktivitet bevares, og

faktorer som truer laksen skal identifiseres og fjernes. I følge Trondheim Omland Fiskeadministrasjon (TOFA) er juni til og med august den mest sårbare perioden for laksefisk i Nidelva.

Nidelva er et sterkt regulert vassdrag som både elvekraftverk og innsjømagasin. Reguleringene innebærer at vannføringen i vassdraget styres mer av behovet for kraft enn nedbør og snøsmelting. Minstevannføringen i Nidelva er på 30 m³/sek, og vannføringen kan variere mellom minstevannføring og ca 190 m³/sek i løpet av få timer.

Miljødirektoratet har forståelse for at tiltakshaver ønsker å få gjennomført prosjektet uten ytterligere forsinkelser. Vi ser også nødvendigheten av å mudre i ytre deler av Nyhavna tidlig i prosjektet for å få tak i egnede masser til oppbygging av strandkantdeponiet med geotekstilbager. Av hensyn til fiskevandringen mener vi imidlertid at det er grunn til å være ekstra påpasselig i perioder med lav vannføring, hvor fortyningen av miljøgifter vil være minst. Forskjellige fiskearter har ulik toleranse overfor metaller. Laksen er sannsynligvis den av våre fiskearter som tåler tungmetaller dårligst. Smoltstadiet er spesielt følsomt overfor metaller og andre miljøgifter.

Miljødirektoratet åpner for at mudring i ytre deler av Nyhavna kan tillates hele året. Det stilles imidlertid krav om at partikkelsperre skal benyttes rundt mudrefartøyet i juni-august når mudringen foregår i ytre deler av Nyhavna. Med ytre deler av Nyhavna menes området utenfor partikkelsperren i østre basseng, og området nord for en linje mellom nordøstligste punkt på kai 46 og sørøstligste punkt på kai 43 i vestre basseng. Ved dokumentert høy vannføring i Nidelva (over 70 m³/s ved målestasjonen Rathe) kan imidlertid mudring foregå uten partikkelsperre rundt mudrefartøyet gitt at turbiditetsgrensen overholdes. Informasjon om vannføringsdata samt prognoser over antall aggregat i drift ved kraftstasjonen Bratsberg, er tilgjengelig på hjemmesiden til TOFA. Ved mudring i ytre deler av Nyhavna i perioden juni-august uten partikkelsperre rundt mudrefartøyet, skal vannføringen ved målestasjonen Rathe loggføres.

Utvidelse av tiltaksområdet i Nyhavna

Miljødirektoratet har ingen innvendinger mot at tiltaksområdet i Nyhavna utvides til også å omfatte mudring og tildekking i forbindelse med rehabilitering av kai 57. Vi ser både økonomiske og miljømessige fordeler ved å gjennomføre tiltaket samtidig som oppryddingen i Nyhavna. Miljødirektoratet forutsetter at tiltakene gjennomføres som beskrevet i søknaden. Vi forutsetter også at nødvendige tillatelser fra andre myndigheter innhentes før tiltakene igangsettes, og at forhold som omhandler stabilitet og skredfare ivaretas gjennom geotekniske vurderinger. Tiltakshaver skal gjennomføre tiltakene under samme vilkår som for annen mudring og tildekking i prosjektet, jf. avsnittet over om tidspunkt for mudring i Nyhavna.

Utslipp av lensevann

Når det gjelder søknad om utslipp av lensevann mener Miljødirektoratet at løsningen med sedimenteringsbasseng, som det ble gitt tillatelse og stilt vilkår til i brev den 16. april 2015, er en god løsning for håndtering av spillvann inntil strandkantdeponiet er ferdig bygget. Når strandkantdeponiet er ferdig skal spillvann som måtte oppstå i prosjektet ledes inn i strandkantdeponiet, hvor vannet vil filtreres gjennom et filterlag og filterduk.

Vi mener at grenseverdiene for utslipp av lensevann til sjø som foreslås av Trondheim kommune er relativt høye. De foreslåtte grensene ligger langt over kravene som tidligere har vært stilt til utslipp av vann fra gravegroper og avvanningsvann fra andre lignende prosjekter. Grunnlaget for å vurdere den miljømessige betydningen av utslipp av lensevannet er også for dårlig, da søknaden ikke sier noe om mengder vann (totalt i prosjektet) og hvor lenge utslippene skal pågå. Vi har derfor vurdert det slik at vi ikke tillater Trondheim kommune direkte utslipp av forurenset lensevann/spillvann til sjø med de grenseverdiene som er foreslått. Lensevannet må ledes inn i sedimenteringsbassenget eller strandkantdeponiet.

Mellomlagring av forurenset masse

Miljødirektoratet mener at metoden for mellomlagring av forurensete masser i geotekstilbager på Kullkranpiren er tilfredsstillende. Geotekstilbagene lagres på tett dekke og avvanningsvann samles opp og føres ned til filtrasjonsbassenget som er etablert innerst i området for strandkantdeponiet. Vi stiller krav om at bagene skal inspiseres før deponering. Bager som har rifter skal ikke benyttes videre.

Presiseringer

Ved en inkurie ble tidspunktet for tillatelse til å tildekke uteglemt fra vilkårene i tillatelsen 4. november 2014. Dette ble imidlertid beskrevet i begrunnelsen for tillatelsen, og tiltakshaver skulle derfor være kjent med premissene. Tildekking av forurensete sedimenter i Brattørbassenget og i Ilsvika kan gjennomføres hele året. Av hensyn til fiskevandring i Nidelva, tillates ikke tildekking i Kanalen og Nyhavna i perioden juni-august. Utlegging av betongmadrasser tillates gjennomført hele året, da dette arbeidet vurderes å være til liten sjenanse for laksevandringen.

Oppdatert kontrollprogram

Oppdatert kontrollprogram med hensyn på endringene i tillatelsen skal oversendes Miljødirektoratet innen 2 uker. Før eventuell mudring i ytre deler av Nyhavna uten siltskjørt i juni, skal Miljødirektoratet være orientert om rutinen for hvordan høy vannføring dokumenteres.

Vedtak

Vedlagt følger tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 16, endret i medhold av § 18, første ledd.

Gebyr

Miljødirektoratet behandling av søknader om endring av tillatelser er omfattet av en gebyrordning. Vedtaket om endring av tillatelse er å betrakte som en liten endring av tillatelsen. Kommunen skal betale et gebyr på kr. 5 600 for vår behandling av søknaden, jf. forskrift om begrenning av forurensning av 01.06.04 kapittel 39. Vi vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtaket, herunder fastsetting av gebyrklasse, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Miljødirektoratet eller Klima- og Miljødepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Miljødirektoratet. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Miljødirektoratet også kunne gi på forespørsel.

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken.

Hilsen
Miljødirektoratet

Marit Ruge Bjærke
seksjonsleder

Kristine Mordal Hessen
senioringeniør

Kopi til:
Trondheim Havn IKS Postboks 1234 Sluppen 7462 TRONDHEIM

Vedlegg:
Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven
Adresseliste